คำแนะนำ
การล้างระบบประปาผิวดินหลังน้ำท่วม

การเกิดอุทกภัยจะมีผลต่อคุณภาพน้ำประปา เนื่องจากน้ำดิบจากแม่น้ำ ลำคลอง สระ หนอง ฯลฯ ถูกน้ำท่วม ทำให้น้ำเน่าเสีย สกปรกและปนเปื้อนเชื้อโรค เมื่อเข้าไปสู่ระบบประปาจะทำให้ระบบประปาเกิดความสกปรก ไม่เหมาะสมกับการผลิตน้ำประปา ดังนั้นหลังจากที่น้ำท่วมและกำลังเข้าสู่ภาวะปกติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการล้างระบบประปาของชุมชนที่ถูกน้ำท่วมจนไม่สามารถให้บริการได้เนื่องจากน้ำเน่าเสียที่ปนเปื้อนไปกับแหล่งน้ำดิบหรือถังเก็บน้ำ อาจก่อให้เกิดปัญหาคุณภาพน้ำประปา ที่ประชาชนต้องนำไปใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค จึงควรดำเนินการล้างระบบประปาโดยเฉพาะระบบประปาผิวดิน ตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำความสะอาดคลองวนเวียน โดยการใช้แปรงด้ามยาวขัด ถู ผนังคลองวนเวียน กวาด ตักตะกอน ดิน โคลน ตามรางคลองวนเวียนออกให้หมด แล้วใช้น้ำล้างให้สะอาด จากนั้นใช้คลอรีนน้ำ 10 % ผสมกับน้ำสะอาดในอัตราส่วน 1 ต่อ 10 ราดตามผนัง ราง คลองวนเวียนให้ทั่วเพื่อฆ่าเชื้อโรคและกำจัดคราบตะไคร่น้ำ

ขัด ถู ผนังคลองวงเวียน

กวาด ตักดิน โคลน ตะกอน

ราดคลอรีนตามผนังปูน

2. ทำความสะอาดถังตกตะกอนและช่องน้ำล้น โดยการใช้แปรงด้ามยาวขัด ถู ผนังถังตกตะกอน เอาคราบสกปรก ตะไคร้น้ำออกให้หมด เปิดวาล์วน้ำทิ้งและกวนตะกอนให้ระบายไปกับน้ำทิ้ง ใช้น้ำสะอาดฉีดตามผนังและพื้นจนสะอาด ปิดวาล์วน้ำทิ้ง จากนั้นใช้คลอรีนน้ำ 10 % ผสมกับน้ำสะอาดในอัตราส่วน 1 ต่อ 10 ราดตามผนังบ่อตกตะกอนให้ทั่วเพื่อฆ่าเชื้อโรคและกำจัดคราบตะไคร่น้ำ

ขัด ถู ผนังถังตะกอน

กวนตะกอน

ราดคลอรีนตามผนังปูน

3. ทำความสะอาดหน้าทรายกรอง โดยการหยุดสูบน้ำดิบ ปิดวาล์วน้ำเข้าและเปิดวาล์วน้ำทิ้ง จากนั้นเปิดวาล์วน้ำล้างย้อนกลับ (black wash) เพื่อล้างหน้าทรายกรองพร้อมใช้แปรงด้ามยาวเกลี่ยหน้าทรายกรองเบาๆ ในขณะที่น้ำกำลังไหลย้อนกลับเพื่อให้สิ่งสกปรกที่ติดอยู่กับหน้าทรายกรองหลุดออก ปิดวาล์วน้ำล้างย้อนกลับ ปล่อยน้ำทิ้งจนหมด แล้วเปิดวาล์วน้ำล้างย้อนกลับอีกครั้งล้างจนน้ำใส แล้วจึงปิดวาล์วน้ำล้างย้อนกลับ ปิดวาล์วน้ำทิ้ง ใช้คลอรีนน้ำ 10 % ผสมกับน้ำสะอาดในอัตราส่วน 1 ต่อ 10 ราดตามผนังปูนให้ทั่วเพื่อฆ่าเชื้อโรคและกำจัดคราบตะไคร่น้ำ

ล้างหน้าทรายและใช้แปรงด้ามยาวเกลี่ยหน้าทราย

ราดคลอรีนตามผนังปูน

เมื่อดำเนินการล้างระบบประปาทั้ง 3 ส่วนแล้ว ก็สามารถเปิดน้ำเข้าระบบผลิตได้ตามปกติ การล้างระบบประปาเป็นเรื่องที่ต้องทำต่อเนื่องตั้งแต่แหล่งน้ำดิบจนถึงระบบท่อส่งน้ำ ทั้งนี้แหล่งน้ำดิบต้องทำความสะอาด กำจัดวัชพืช ส่วนระบบท่อส่งน้ำประปาควรมีการระบายตะกอนในเส้นท่อเมนจ่ายน้ำ สำรวจ ตรวจสอบการชำรุด แตกรั่วของท่อประปาควบคู่ไปด้วย จะทำให้ระบบประปาสามารถจ่ายน้ำที่สะอาดจากต้นทางไปถึงบ้านผู้ใช้น้ำได้อย่างมีคุณภาพต่อไป....

กลุ่มพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภค
สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย